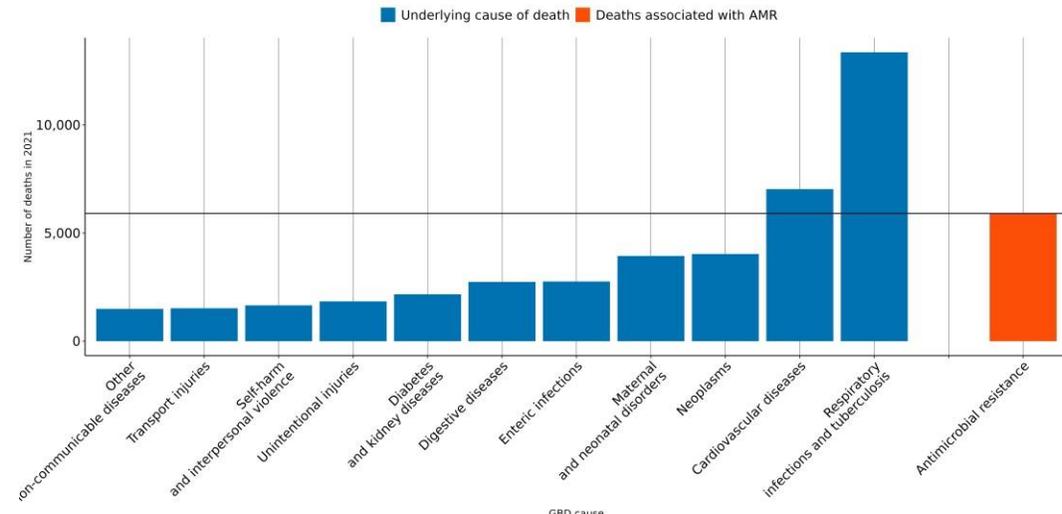

አብ ኤርትራዊ ተጻዋርነት ጸረ ነፍሳት ጾር

ናይ አካድቲ ጽማቕ ሓሳባት

- ጸረ - ነፍሳት ምጽዋር (ኤም. አይ.) ቀንዲ ዓለምለኸዊ ንጥዕና ዘስግእ ኢዩ ካብ 1990 ኣትሒዙ ኣብ ኤርትራ ብሰንኪ ኤም. አይ.
- ብ2021 ብግምት 1,340 ዩ. አይ. (922-1,760) ብሰንኪ ኤም. አይ .
- እቲ ብ2021 ምስ ኤም. አይ. አር.
- ገለ ኻብቲ ብ2021 ኣዝዩ ሓደገኛ ዝኾነ ደቀቕቲ ተህዋስያን ነቲ ብዙሕ ሓሸሽ ዚጸወር ማይኮባክተርያም ዓባይ ሰዓል (ንሓሸሽ ዚጸወር ሰፊሕ ተጻዋርነት ሓዲግካ) ኣሲጅቶባክተር ባውማንኒ ንካርባፕንም ዚጸወር ከምኡውን ንካርባፕንም ዚጸወር ስትሬፕቶኮክስ ኒድሪ ሳምቡኣ ይርከብዎም።

ቀጽጽ 1 ብሰንኪ ቐንዲ ጠንቂ ሞት ከምኡውን ቀጽጽ እቶም ብ2021 ምስ ኤም. አይ. አር.

- ብ2021 ቀጽጽ እቶም ምስ ኤም. አይ. አር. (ብሓሃ 2) ዚሞቱ ሰባት ምስቲ ኣብታ ሃገር ቀንዲ ጠንቂ ሞት (ብሰማያዊ ስእሊ ዚርእ) ኺነጻጸር ከሎ ልዑል እዩ ነይሩ ። ምስዚ ዚተሓሳዝ ሞት ኣብ ውሽጢ እተፈለለዩ ዓለምለኸዊ ጾር ሕማም እዩ ዜጋጥም ፣ ኤም. አይ.
- [ኣብቲ ብ2024 እተገብረ ላዕለዎይ ባይቶ ሓፈሻዊ ባይቶ ውድብ ሕቡራት ሃገራት ብዛዕባ ተጻዋርነት ጸረ - ነፍሳት ዝገበሮ እኼባ](#) ኣባላት እታ ሃገር ምስቲ ብ2030 ኣብ መላእ ዓለም ምስ ኤም. አይ. አር. እንተኾነ ግን [እዚ](#) ሕጂ ዘሎ ኣንፈት እንተ ቐጸሉ ምስ ኤም. አይ. አር. ኣብ ኤርትራያ 10 ሚእታዊት ምንካይ ክበሃል ከሎ ነቲ ምስ ኤም. አይ. አር. እተተሓሳዝ ሞት ናብ 5,530 ምንካይ ማለት ኢዩ ኣብዚ እዋን እዚ ግን ኣብ 2030 ክሳብ 6,150 UI [3,720-9,570] ብሰንኪ ኤም. አይ.

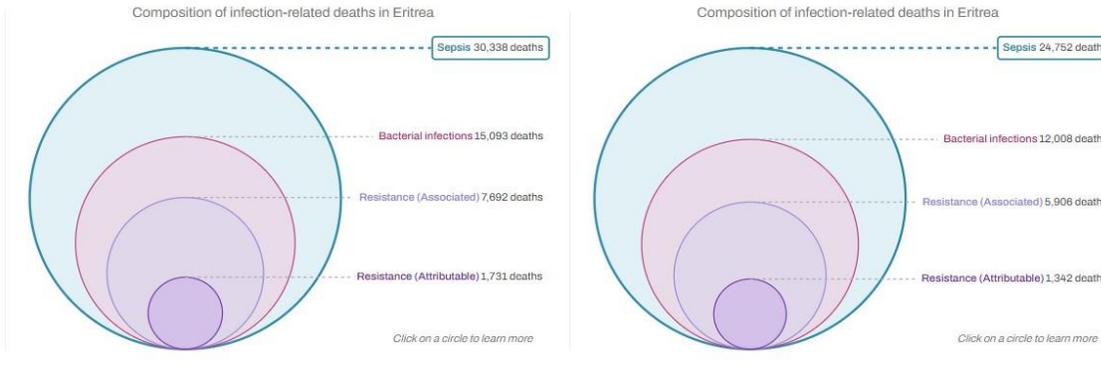
ኤም. አይ.

መፍትሕ

- ካብ 1990 ኣትሒዙ ኣብ ዓዓመት ልዕሊ ሓደ ሚልዮን ሰባት ይሞቱ ኣለዉ ።

- ኣብ መላእ ዓለም 4.71 (95% Uncertainty Interval (UI) 4.2-5.2) ብ2021 ብሰንኪ እቲ ባክተርያ ንሓሸሽ ዚጻወርዎ ረኽሲ ሞይቶም እዮም።
- 1.14 (UI 1 - 1.3) ከእ ኣብታ ዓመት እቲ ኣብሰንኪ እቲ ባክተርያ ንሓሸሽ ዚጻወርዎ ረኽሲ ሞይቶም እዮም።
- 39 (UI 33 - 46) ብባክተርያን ኤም. ኣይ. እዚ ኸእ ኣብ ደቕቕ ሰለሰተ ሰባት ይሞቱ ።

ስእሊ 2 ምስቲ ን30 ዓመት ዘጋጠመ ምስ ረኽሲ እተተሓሓዘ ሞት ከምኡውን ምስቲ ኣብ ኤርትራ ኹብ 1990 ከሳዕ 2019 ኣብ ዝነበረ ዓመታት ዘጋጠመ ምስ ኤም. ኣይ.

- ነዚ ኣብ ኣእምሮኻ ኸትሰእሎ እንተ ደለኻ ነቲ [ተመሓላላፊ ጠንቅታትን ተጻዋርነት ዜምጽኦ ውጽኢትን ከትልከዕ ትኽእል ኢኻ](#)
- ብ2021 ኣብ ኤርትራ 1,340 ዩ. ኣይ. (922-1,760) ብሰንኪ ኤም. ኣይ. ኣብዚ ድማ እቶም ነቲ ረኽሲ ዝጻወርዎ መድሃኒት ዝጻወርዎ ባክተርያ መድሃኒት ዘይጻወርዎ እንተ ዝኹኑ ነይሮም ከዕገት ዝኽእል ዝነበረ "ምኽንያት ሞት" ገይርካ ኢዩ ዝርእ።
እቲ ረኽሲ ምሉእ ብምሉእ እንተ ዚዕገት ነይሩ "ምስኡ እተተሓሓዘ ሞት" ከም ዘይከውን ገይርካ እዩ ዚርእ ።
- ኣብ 204 ሃገራት ኤርትራ ሓንቲ ኹብተን ብ2021 ምስ ኤም. ኣይ. ኣር.
- ሰሌዳ 1 እቶም ብ2021 ንሙብዛሕትኦም ሰባት ዝሞቱ ባክተርያ ይሕብር (↑ ካብ 1990 ከሳዕ 2021 ኣብ ዘሎ ዓመታዊ ገምጋም እናወሰኸ ይኸይድ ከም ዘሎ ዝሕብር ኢዩ ↓ ዓመታዊ ኣንፈት ይንኪ ከም ዘሎ ዝሕብር ኢዩ) ከምኡውን ሰሌዳ 2 ነቲ ብ2021 ንሙብዛሕትኦም ሰባት ዝቐተለ ምስ ሕመም እተተሓሓዘ ሞት ሕንፋጽ ይሕብር።

ሰሌዳ 1 ። እቶም ብ2021 ንሙብዛሕትኦም ሰባት ዚሞቱ ባክተርያን (ቍጽሪ እቶም ኣብ ፓረንተሲስ ዚሞቱ)

Burden rank	Overall susceptible and resistant		Associated		Attributable	
	Organism (UI)	Change	Organism (UI)	Change	Organism (UI)	Change
	Mycobacterium tuberculosis 4,600 UI (2,550-6,640)	↑	Klebsiella pneumoniae 1,120 UI (801-1,440)	↓	Klebsiella pneumoniae 258 UI (175-341)	↓
	Streptococcus pneumoniae 1,300 UI (829-1,760)	↓	Streptococcus pneumoniae 949 UI (564-1,340)	↓	Acinetobacter baumannii 193 UI (152-234)	↓
	Klebsiella pneumoniae 1,240 UI (886-1,580)	↓	Escherichia coli 879 UI (626-1,130)	↓	Escherichia coli 183 UI (120-246)	↓
	Escherichia coli 910 UI (652-1,170)	↓	Staphylococcus aureus 586 UI (389-784)	↑	Streptococcus pneumoniae 173 UI (88-258)	↓
	Pseudomonas aeruginosa 780 UI (566-995)	↑	Pseudomonas aeruginosa 522 UI (356-688)	↑	Pseudomonas aeruginosa 123 UI (79-167)	↓
	Staphylococcus aureus 743 UI (534-952)	↑	Acinetobacter baumannii 493 UI (369-618)	↓	Mycobacterium tuberculosis 116 UI (0-365)	↑
	Acinetobacter baumannii 522 UI (391-654)	↓	Mycobacterium tuberculosis 390 UI (80-1,010)	↑	Staphylococcus aureus 102 UI (61-143)	↑
	Group B Streptococcus 307 UI (213-400)	↑	Serratia spp. 183 UI (134-231)	↑	Serratia spp. 54 UI (39-68)	↑
	Shigella spp. 253 UI (82-424)	↓	Enterobacter spp. 129 UI (97-162)	↓	Enterobacter spp. 39 UI (28-50)	↓
	Serratia spp. 196 UI (144-248)	↑	Haemophilus influenzae 115 UI (60-171)	↓	Haemophilus influenzae 22 UI (9-36)	↓

Annualized rate of change (1990-2021):
 <-3% (dark blue), -1.5% to 0% (light blue), 1.5% to 3% (medium blue), >5.0% (dark red)
 -3% to -1.5% (medium blue), 0% to 1.5% (light blue), 3% to 5% (medium blue)

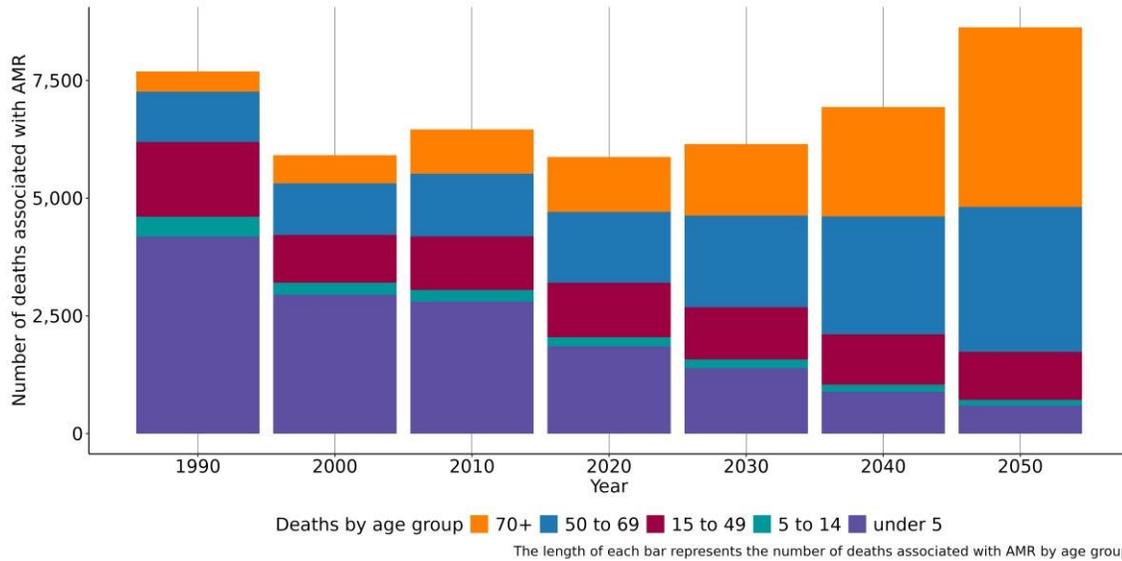
ሰሌዳ 2 :: ብ2021 ንመብዛሕትኡ ሞት ዜስዕብ ምትሕንፋጽ (ቍጽሪ ሞት ወላዲ)

Burden Rank	Associated		Attributable	
	Organism (UI)	Change	Organism (UI)	Change
	Klebsiella pneumoniae Beta-Lactam/Lactamase Inhib. 1,050 UI (740-1,350)	↓	Mycobacterium tuberculosis MDR excluding XDR 114 UI (0-360)	↑
	Klebsiella pneumoniae TMP-SMX 1,020 UI (731-1,320)	↓	Acinetobacter baumannii Carbapenems 90 UI (63-118)	↑
	Escherichia coli Aminopenicillin 855 UI (594-1,120)	↓	Streptococcus pneumoniae Carbapenems 79 UI (36-121)	↓
	Streptococcus pneumoniae TMP-SMX 830 UI (477-1,180)	↓	Klebsiella pneumoniae Beta-Lactam/Lactamase Inhib. 58 UI (20-96)	↓
	Klebsiella pneumoniae Fluoroquinolones 774 UI (528-1,020)	↑	Klebsiella pneumoniae Fluoroquinolones 55 UI (33-77)	↑
	Escherichia coli TMP-SMX 758 UI (545-971)	↓	Escherichia coli 3GC 47 UI (20-75)	↑
	Klebsiella pneumoniae Aminoglycosides 624 UI (423-825)	↓	Staphylococcus aureus TMP-SMX 47 UI (28-66)	↑
	Escherichia coli Beta-Lactam/Lactamase Inhib. 609 UI (432-787)	↓	Klebsiella pneumoniae TMP-SMX 44 UI (22-66)	↓
	Escherichia coli Fluoroquinolones 548 UI (300-796)	↑	Streptococcus pneumoniae Fluoroquinolones 42 UI (14-69)	↓
	Escherichia coli 3GC 519 UI (310-729)	↑	Klebsiella pneumoniae Aminoglycosides 39 UI (23-55)	↓

Annualized rate of change (1990-2021):
 <-3% (dark blue), -1.5% to 0% (light blue), 1.5% to 3% (medium blue), >5.0% (dark red)
 -3% to -1.5% (medium blue), 0% to 1.5% (light blue), 3% to 5% (medium blue)

- እቲ ብ2021 ልዕሊ ኹሉ ዝሞቱ ተላባዒ ሕማም ጸረ - ነፍሳት ብርእሶም ክጻወርዎ ኹለዉ እዚ ዝስዕብ ኢዩ (ብግምት ብኣሸሓት ዝቐጽሩ ሰባት ብሰንኪ ፓይሬሲስ ዝሞቱ) ዝተሓተ ረኽሲ መተንፈሲ ኣካላት (ብወጻኢ) :: ኮቪድ (5,000 UI (2,940-7,060)፣ ናባይ ሰዓል (4,600 UI (2,550-6,640)፣ ብሰራውር ደም (3,650 U)፣ ኣነ (2,670-4,630)፣ ውጽኣት (2,640 UI (818-4,460) ከምኡውን ሕማም ኣንቕጺ (776 UI (516-1,040))።

ሰሌዳ 3 :: ካብ 1990 ክሳብ 2020 ኣብ ዝነበረ ዓመታት ምስ ዕድመ እተተሓሓዘ ሞት

- ኣብ ኤርትራ ትሕቲ 5 ዓመት ዝዕድሚኦም ሰባት ብ1990 ከምኡውን ብ2021 ምስ ኤም. ኣይ. ብ2021 ቍጽሪ እቶም ትሕቲ 5 ዝዕድሚኦም 1,800 UI (1,2102,380) ክመውት ከሎ ኣብ 100,000 ግን 1,290 UI (996-1,590) ኢዩ ነይሩ።

ምንጭታት ሓበሬታ ኤርትራ

ብድምር 520 ሚሊዮን ናይ ውልቀ-ሰባት መዝገብ ወይ ነቲ 19,513 ዓመታት መጽናዕቲ ዚግበረሉ ቦታ ዚሸፍን ተገሊሉ ዘሎ መዝገብ ነቲ ናይ ገምጋም መስርሕና ሓበሬታ ንምሃብ ተጠቐመሉ። ብዛዕባ እዛ ሃገር እዚኣ ዚገልጽ ታሕተዋይ ክፋል ሓበሬታ ኣብ ታሕቲ ተዘርዘሩ ኣሎ።

ሰሌዳ 3 :: ንኤርትራ ዚኸውን ሓበሬታ ብምንጩ

ዓይነት ምንጩ	ዓመታት	ግዝፊ መርኣዩ	ግዝፊ መርኣዩ
ውጽኢት ዘይብሉ ደቆቹ ተሰዋስዮን ወይ ቤተ ምክራ	2010-2021	1	ተገሊልካ ምንጻር
መጽናዕቲ ጽሑፋት	1990-2021	1,015	ጉዳያት/ፈሊና/ ተኣፋፊ ምዃን ዚፍተነሉ ፈተናታት

ዝያዳ ሓበሬታ

ብዛዕባ ግራም :-

ዕለማ እቲ ዓለምለካዊ ምርምር ጸረ-ማይክሮስኮፕ (GRAM) ኣብ መላእ ዓለም ብዛዕባ እቲ ጸረ-ነፍሳት ዘለዎም ተጻዋርነትን ኣንፈት ቅኑዕን እዋናውን ገምጋም ንምድላው ኢዩ እዚ ኸእ ንውሳኔታትን ምርምርን ዝኸውን መምርሒታትን መደባትን ሕክምና ንምሕባር ሓድሽ ጸገማት ንምርካብ ከምኡውን ዓለምለካዊ ስትራተጂታት ንምሕባር ኣንፈት ንምቍጽጻር ከምኡውን ድሕሪ ግዜ ጣልቃ ንምእታው ዝግበር ገምጋም ንምቅልጣፍ ኢዩ።

ግራም ናይ ዩኒቨርሲቲ ኦክስፎርድ-ኢሆም ስትራተጂያዊ ሸርክነት ቀንዲ ፕሮጀክት ኢዩ። ግራም ብሓገዝ እቲ ኣብ ክፍሊ ጥዕናን ማሕበራዊ ኸንክን ሕቡራት መንግስታት ኣመሪካ ዝርከብ ፍለሚንግ ፋንድ ከምኡውን ባቲ ዌልወስ ትሬስት ዝበሃል ትካል ኢዩ ተጀሚሩ።

ከሉ ጥሪት :-

ንኸሉ እቲ ኣብ IH <https://www.healthdata.org/antimicrobial> ME እተገብረ መጽናዕቲ ኤም. ኣይ. ኤም.

ነዚ ኣብ ኣእምሮኻ ኸትሰእሎ እንተ ደለኻ ነቲ [ተመሓላላፊ ጠንቅታትን ተጻዋርነት ዝምጽእ ውጽኢትን ክትልከዕ ትኸእል ኢኻ።](#)

ምንጭታት ሓበሬታ:-

ዝርዝር እቲ ኻብ ሃገር ናብ ሃገር ዚእኩብ ሓበሬታ ኸተራግፍ እንተ ደሊኻ ውጽኢት ኤም. ኣይ.

ምሳና ተራኽብ :-

- ብዛዕባ እቲ ኻብ ሰብ-ሰልጣን መንግስቲ ክፍሊ ጥዕና ወይ ትካላት ምርምር ዝቐረበ ትንተናታትን ሕቶታትን ንምሕታት - engage@healthdata.org
- ምስ መራኽቢ ብዙሓን ንዚተሓላዝ ሕቶታት:- media@healthdata.org
- ብሉሰኪ :- @ihmeuw.bsky.social
- ተዊተር:- @IHME_UW
- ፌስቡክ:- <https://www.facebook.com/IHMEUW>
- ሊንኪን:- <https://www.linkedin.com/company/institute-ፎር-ሜትሪክን ገምጋምን>